

عنوان مقاله:

بازخوانی و بازنگری استعاره در کتاب‌های بلاغی فارسی

محل انتشار:

فصلنامه فنون ادبی، دوره 12، شماره 1 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 17

نویسنده:

یحیی کاردگر - دانشیار گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه قم، قم، ایران

خلاصه مقاله:

این پژوهش پس از نشان‌دادن تصویری جامع از بحث استعاره در کتب بلاغی فارسی و برشمردن نقاط قوت و ضعف آن، در روشی توصیفی-تحلیلی راهی برای اصلاح این بحث و برون‌رفت از تنگنای آن گشوده است. استعاره در گذر زمان سه مرحله پیدایش، گسترش و ویرایش را پشت سر گذاشته و در طی این مراحل سه‌گانه، از ایجازی مخمل به اطنابی ممل و سرانجام به نقدی سازنده متمایل شده است. جامع و مانع‌نبودن تعریف استعاره، بی‌توجهی به ماهیت زبان فارسی، تدوین‌نشدن فرهنگ استعاری زبان فارسی، اصطلاح‌سازی‌های بی‌مورد و بهره‌گیری‌های مقلدانه و غیرانتقادی از پژوهش‌های عربی و غربی، عامل اصلی ناکارآمدی و ضعف بحث استعاره به شمار می‌آید؛ از این‌رو بایسته است در بازنگری بحث استعاره در کتب بلاغی زبان فارسی، از دوره‌های اوج بلاغت عربی به‌ویژه پژوهش‌های عبدالقاهر جرجانی بهره‌گرفت و با بهره‌گیری منتقدانه از نگاه تحلیلی و محتوایی پژوهش‌های غربی، به چرایی کاربرد استعاره، فایده آن و تعیین معیارهایی برای ارزش‌گذاری و نقد استعاره پرداخت و ضمن پای‌بندی به ماهیت زبان فارسی و توجه به سیر تحول استعاره در متون ادب فارسی، بر کارآمدی و آموزش آسان این بحث مهم بلاغی توجه کرد.

کلمات کلیدی:

کلیدواژه‌ها: بلاغت فارسی، نقد بلاغی، صورخیال، استعاره، نقد استعاره

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1137379>

